S5 OBALNI

Številka 11, Letnik IV
November 2000
GLASILO RK JADRAN S59CST

Glasilo Obalnih Radioamaterjev

Uredniški Odbor

Vanja S59AV
Urednik Informativnih Prispevkov

Adi S55M
Urednik kontest rubrik

Miloš S54G
S53Z Žarko
Urednik UKV novic
Tehnični urednik

S53MA Alen
Urednik QRP rubrike

S57LO Boris
Glavni urednik

S57NKI Danijela
Direktorica ekspedita

RAZMNOŽEVANJE OMOGOČIL
TELEKOM SLOVENIJE

Hecen mesec, tale november. V začetku meseca nestrpno pričakujemo Martina, osmice, martinje, hvalimo refošk, malvazijo in ostalo. Komaj se dobro odpočijemo nas za ogrevanje en vikend kasneje čaka KV prvenstvo ZRS, nato pa konec meseca WW CW. Tekmovalna mrzlica se začne že kakih štirinajst dni prej, ko se nekdo spomni, da zdaj bo pa KVP, da se je treba pripraviti, pa še koga prepričati, da se pridruži, da se izboljša klubski rezultat. Za kakšnega novega operaterja je to prava priložnost, da ugotovi, kako se bo počutil, ko se bo spustil v kakšen daljši kontest. Pogovor nato vedno preskoči na antene in lokacije, postaje, rezultate prejšnjih let. Na pravila, ki so za nekatere v redu, za nekatere pa ne. Skratka, pojavi se en dober občutek v zraku, nekakšna vročica, ko kar naenkrat ugotovimo, koliko nas je in da se imamo kljub vsem nasprotjem v redu. In kako nas pritegne tole dveurno dirkanje! Čeprav skozi leto vsi protestiramo proti vsem in vsemu, je KVP dokaz, da nam je vseeno še veliko do našega hobija in vsega kar spada zraven, hkrati pa nas, čeprav samo za dve uri na leto, poenoti.. Kot nekakšen katalizator, ki nas spomni, da je to zabava, dobra volja, dobro počutje. Še en vikend. WW in že je tu tudi december, prazničen, veselo razpoložen. Potegnimo to dobro počutje še naprej, do konca leta in potem v novo in novo in povem vam, končalo bi se kot v kakšni ruski pravljici: "Veselo so živeli in kruhek drobili do konca svojih dni ..."

Boris S57LO

RADIOAMATERSKI OBRAZI

SAMO RAFFONE, S57NWG

Samo je bil rojen v Kopru leta 1962. Pravi sicer, da samo zato, ker je njegovi mami uspelo, da je zdržala do Kopra, saj bi se kaj lahko rodil tudi v fičkotu, ki je drvel iz Pregarij proti Kopru...
Otroška leta je preživel v Gračišču. V četrtem ali petem razredu osnovne šole je prišel prvič v stik z radijskimi postajami. Tisto poletje so k enemu izmed vaških fantov prišli na obisk sorodniki iz Avstralije. Seveda so si vsi fantje iz Gračišča z zanimanjem ogledovali svoja vrstnika z drugega konca sveta, še bolj pa par voki - tokijev, ki sta jih imela s seboj. Potem so se vrstili razni poskusi kako bi povečali domet teh aparatkov, vzpostavljanje zvez okoli vogalov hiš...
" Do preselitve v Koper je bilo to vse, kar se tiče mojih prvih stikov z radijskimi postajami, no, ja, res je, da sem napenjal žice po okoliških hišah in drevesih in to priklapljal na domači radijski sprejemnik in s tem poboljšal sprejem. Danes vem, da so bile to moje prve "homemade" longwire antene, takrat pa sam vedel le to, da se z žicami "boljše sliši," pripoveduje Samo in nadaljuje: *"Proti koncu moje osnovne šole smo se preselili v Koper. Moja mama je bila učiteljica na šoli in je učila sina od Vita, tedaj YU3TFO (danes S53DH). Vito me je peljal v Izolo v Radioklub. Tam sem bil na nekem kvazi tečaju, opravil sem nekakšen izpit in dovolili so mi delati na UKV bandu. O tistem izpitu nimam nikakršnih dokumentov, delal pa sem samo iz radiokluba pod znakom YU3DTN. Tam sem spoznal Benota in Markota, današnji S59KW, ki pa sta takrat že imela klaso. Potem smo se nekako razkropili, začeli smo hoditi na srednjo šolo in v izolski klub nisem več zahajal."*

V srednješolskih letih se Samo ni intenzivno ukvarjal z radijskimi postajami; občasno je razdrl kakšen tranzistorski sprejemnik in "šraufal" po voki-tokijih. Pravi, da nekih učiteljev in radijskih mentorjev ni imel in tako se stvari niso nikamor premaknile. Kot marsikdo je tudi Samo neko poletje odšel v mladinsko delovno brigado. V Sarajevu jih je poučeval na brigadirskem radioamaterskem "šnel kursu" Dragan, YU4EFR (radioklub Hrasnica). Nekaj so sicer eksperimentirali na radijskih valovih, ampak vsega skupaj je bilo premalo in tečaj se ni zaključil z izpitom.

Po srednji šoli je šel k vojakom, kjer je bil radioteleprinterist in fonist. Ko je prišel nazaj domov, se je zaposlil, spoznal Doris (S57EBY, ki je tudi njegova XYL), Adija (S55M) in v recepciji hotela Triglav v Kopru spoznal Iva Vujkoviča, YZ3BIV, ki mu je povedal, da bo v Kopru radioamaterski izpit. Samo se je takoj zagrel: *" Ivo mi je prinesel gradivo za polaganje "E" klase. Snov sem preštudiral in med pavzo za malico odšibal iz službe na izpit, ga opravil in se vrnil na delo. "E" klaso sem opravil v YU3CST v Kopru leta 1989. Leta 1995 sem obiskoval tečaj za drugi razred, katerega sta vodila Miloš, S54G in Davorin, S53DT. Na tečaju nas je bilo kar nekaj: Brane - S57NTW, Niki - S57MSE, Boris - S56LBR...."*

Samo pravi, da nima najljubše dejavnosti v našem hobiju. Zanima ga marsikaj, le telegrafija malo manj. Pa še za telegrafijo pravi, da se nikoli ne ve: morda ga bo pa kdaj zamikala.

Najljubši način dela SSB in najljubši band 50 Mhz, le da se mu posveča šele zadnje čase.

Sicer pa je S57NWG v zadnjih letih veliko sodeloval v UKV kontestih, nekajkrat se je tudi zelo dobro uvrstil, pred dvemi leti je na marčevskem UKV kontestu v svoji kategoriji (do 25W) osvojil celo prvo mesto. Sedaj pa več ne pošilja dnevnikov, saj dvomi v pravilnost obdelave podatkov v nekaterih tekmovanjih.

O radioamaterstvu na Obali je mnenja, da sta od treh obstoječih klubov le dva aktivna:

"Morda se več dogaja v piranskem kot v koprskem klubu, ampak res pa je, da je Obala premajhna, da bi si lahko privoščila tri klube.Problem je v tem, da bi se tri občine najbrž težko dogovorile, kako bi se sofinanciralo en sam združen radioklub. Saj se še o čem drugem, pomembnejšem, ne znajo zmeniti. Sicer pa radioamaterstvo na Obali stagnira. Mladi nimajo več časa za tak hobi. Radioamaterstvo postaja hobi penzionerjev. Tudi ZRS je kriva, da so stvari take kot so, saj je samozadostna in samovšečna, ne nudi pravne pomoči radioamaterjem na področju radioamaterskih zadev, prepuščeni smo samim sebi...

Radijska postaja je sestavljena iz aparata in antene. Borbe s sosedi pa so nemogoče. Za vzgled bi si lahko vzeli italijanske radioamaterje, ki so si končno uspeli izboriti "DIRITTO DI ANTENNA" (pravico do antene)".

Tudi prihodnost radioamaterstva vidi bolj v črnih barvah: *"Radioamaterji nazadujemo, večina nas tehnično ni več sposobna stopati v korak z razvojem znanosti in telekomunikacij. Če je bilo radioamaterstvo svojčas avantgarda, predstavljamo sedaj rep tehničnih dejavnosti. Seveda pa obstajajo redke izjeme, za katere to ne velja. Vse bolj postajamo pidžama party klapa.*

V prihodnjih letih pa se bo na UKV področjih zgodilo najverjetneje tole: Ljudje hodijo na hribe s kilovati, oddajajo z usmerjenimi antenami v vse smeri, poslušajo pa le eno smer. Kaj to pomeni za ljudi, ki tekmujejo v bližini, si ni težko predstavljati. Poleg tega smo mi, ki imamo pravico delati z močjo do 100 W v podrejenem položaju, pa še v isto kategorijo spadamo... Zgodilo se bo to, da bodo na hribih ostali sami in bodo lahko delali zveze samo še med seboj, "kanon futra" ne bo več, bo obupal."

Za konec pa Samo izpostavi vprašanje:

"Zanima me, če bo nekega dne tudi naša zveza poskušala doseči to, da bi imeli tudi S5 radioamaterji "pravico do anten" napisano v kakšnem zakonu."

S57NWG & S57EBY radioamaterska oprema:

IC-02E, IC-32E, IC-W32E ročne UKV in UHF postaje, IC271H all mode UKV postaja, IC735 KV all mode postaja. Antene: 11 band KV vertikalka in 10 el. VHF yagi na strehi, pospravljene pa še antene za 28 Mhz in 50 Mhz. Kontejner na Gažonu in agregat.

Samo je polemičen možakar, vendar pa so njegova opažanja in razmišljanja velikokrat tehtna in zanimiva. Pa še to: tisti, ki ga bolje poznamo vemo, da je vedno pripravljen pomagati, da sodeluje pri radioamaterskih akcijah in da mu ni žal dela, časa in truda za radioamaterščino.

Vanja, S59AV

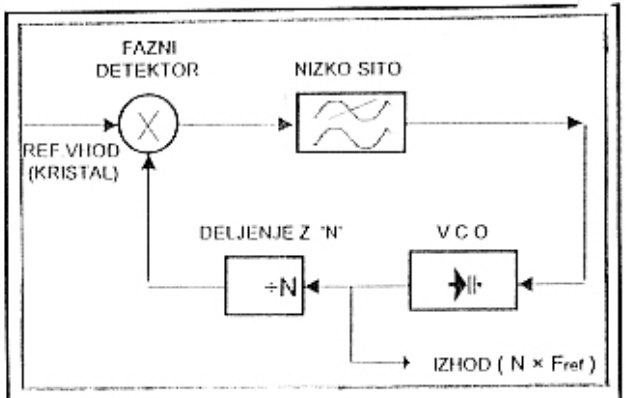
— Samo en deci, potrebujem le drobiž!

PLL oscilator

Pri elektronskih napravah dostikrat srečamo zanimiv gradnik, označen s kratico PLL. Kaj to pomeni oziroma kaj tako vezje zna početi? PLL je angleška kratica za 'phase locked loop' po naše fazno sklenjena zanka. Uporablja se lahko kot nastavljivi ('programabilni') frekvenčni oscilator, FM in PM demodulator, nastavljivi ("tunable") filter,...

Bistvo PLL-a so trije sestavni deli: fazni detektor, nizko sito (filter) ter napetostno krmiljeni oscilator-VCO (voltage controlled oscilator). Fazni detektor nam preprosto povedano primerja dve frekvenci na svojih vhodih in na svojem izhodu da signal, sorazmeren razliki frekvenc. (Fazni detektor ne meri neposredno frekvenc, ampak gleda razliko v fazi - od tu tudi njegovo ime). Iz faznega detektorja gre signal skozi nizko sito, to poskrbi, da dobimo enosmerno napetost, ki je sorazmerna razliki frekvenc. To enosmerno napetost peljemo naprej na napetostno krmiljeni oscilator (VCO) , ponavadi na varikap diodo v nihajnem krogu (=dioda, ki se ji kapacitivnost spreminja z pritisnjeno enosmerno napetostjo). Končno, signal določene frekvence iz VCO-ja vodimo nazaj na enega izmed vhodov faznega detektorja. Tako smo dobili sklenjeno zanko z negativno povratno vezavo, in ki stalno primerja frekvenco VCO-ja ter referenčnega vhoda.

VCO bo tako stalno proizvajal signal iste frekvence, kot jo damo na drugi (referenčni) vhod faznega detektorja. Če damo na referenčni vhod npr. kremenčev kristal, ki ima precej dobro frekvenčno stabilnost, bo tudi VCO (ki sam po sebi ponavadi ni kdovekako stabilen) nekako sklenjen na kristal in bo praktično enako frekvenčno stabilen kot kristal. Če gremo še korak naprej - izhodno frekvenco VCO-ja lahko s preprostimi digitalnimi vezji delimo z nekim številom N, preden jo spravimo v fazni detektor. VCO 'ne ve', da smo frekvenco delili in tako bo moral sam proizvajati N krat višjo frekvenco, katero lahko koristno uporabimo. Če delilno vezje naredimo tako,

da N lahko spreminjamo, dobimo učinkovit nastavljivi oscilator, po frekvenci stabilen kot kremenčev kristal (referenca) in pri katerem lahko frekvenco spreminjamo v korakih referenčne frekvence kristala (ta je ponavadi dokaj visoka, vendar lahko tudi njo preprosto zdelimo preden jo peljemo na fazni detektor in tako dobimo skoraj poljubno majhen korak).
Glavna prednost takega vezja je torej ta, da lahko z enim samim stabilnim (to dragim) izvorom frekvence (kristalom) proizvedemo cel niz različnih frekvenc, ki so enako stabilne kot je sam kristal.
Če pa pripeljemo namesto referenčnega signala v fazni detektor FM moduliran signal, dobimo v bistvu FM demodulator, saj je signal, ki pride v VCO, že kar demodulirani FM signal. Tudi ta način (analogne) FM demodulacije ima svoje prednosti in slabosti, a se ne uporablja kaj dosti, nekoliko bolj pogosto pa jo srečamo kot FSK demodulator.

Gregor, S57VGE

Magnetni vihar - Julija 2000.

Fenomen, ki je povsem normalen in se ciklično pojavlja nastane zaradi izredno močne eruptivne protuberance na Soncu. Tako močnega izbruha na Soncu niso zabeležili znanstveniki že od oktobra 1989. Po petnajstih minutah je val protonov dosegel Zemljo in sprožil motnje v zemeljskem magnetnem polju. Povzročil je polarni sij tudi na območjih, kjer ni običajen in motnje pri dobavi električne energije v nekaterih državah - ZDA in Kanadi. Magnetna nevihta je onesposobila tudi telekomunikacijski satelit multinacionalke AT&T in za nekaj časa prekinila oddaje nekaterih ameriških televizijskih kanalov.

Iz sončne korone, kjer je ta aktivnost najbolj vidna, se je hkrati odlepil "mehur" plazme, ki je Zemljo dosegel v nedeljo popoldne. Sončna aktivnost dosega svoj maksimum, kar se ponavlja vsakih enajst let. Na Soncu se sproža izjemno velika količina energije, ki v obliki delcev (protoni in elektroni) seva v kozmični prostor. Po mnenju znanstvenikov taki pojavi ne vplivajo na vreme na Zemlji. So pa nekatere raziskave, ki so v začetni fazi pokazale povezave med spremembami v zemeljskem magnetizmu in človeškim počutjem. Seveda pa je nepojasnjenih še veliko pojavov in vplivov. Tako lahko sklepamo, da je vpliv Sonca na življenje na Zemlji večji kot si lahko mislimo.

CQ World Wide CW DX Contest Calendar

Call	Prefix	QSL Manager
3DA0NL	3DA0	ZS6ANL
3V8BB	3V	YT1AD
3W2LWS	3W	WA1LWS
4F1RWW	DU	DL4OCM
4M5X	YV	W4SO
4N8/LZ1BJ	YU	bureau
4W6MM	4W	
4X3A	4X	WA4WTG
5R8GT	5R	DK8ZD
5X1Z	5X	SM6CAS
6Y7A	6Y	KN5H
7J6CEC	JA	AC6ZM
7S2E	SM	SM2DMU
8P9Z (NA-021)	8P	K4BAI
8Q7WW (AS-013)	8Q	DL5XAT
9A2L	9A	9A3AG
9G5AA	9G	GM4FDM
9H3??	9H	DF4SA
9M6AAC (OC-088)	9M6	N2OO
9M6NA	9M6	JE1JKL
9M6SMT	9M6	JF1SQC
A35MO (OC-169)	A3	OM2SA
A35RK	A3	W7TSQ
A61AJ	A6	W3UR
AH2R	KH2	JH7QXJ
B4R	BY	
B7K	BY	W2AY
BA4EG	BY	BA4EG
BADW	BY	BA4DW
BY1DX	BY	OH2BH
C56VB	C5	OH2VB
C6A/WA3WSJ (NA-080)	C6	WA3WSJ
C6AKP (NA-048)	C6	N4RP
C6AKW	C6	K3TEJ
CN8WW	CN	DL6FBL
CO8LY	CO	EA7ADH
CO8TW	CO	
CQ9K	CT3	
CT3BX	CT3	HB9CRV
CX5X	CX	W3HNK
CX9AU	CX	KA5TUF
DL2DXA/HI9	HI	DL2DXA
DX1S	DU	KU9C
EA6IB	EA6	
EA8/DL8LAS	EA8	DL8LAS
EA8BH	EA8	OH2BH
EK8WY	EK	IZ8CLM
ER6A	ER	ER1LW
ES9C	ES	ES5RY
F/N0AH	F	
F5IN	F	bureau
FG/N0JK	FG	N0JK
FK8HC	FK	VK4FW
FM5BH	FM	W3HNK
FY5KE by F6BEE	FY	F6BEE
G1Y	G	G0FOS
GD4UOL (EU-116)	GD	G4UOL
GJ2A	GJ	MJ0BJU
GM7V	GM	ZS5BBO
HB0/HB2LF	HB0	
HC1MD	HC	K8LJG
HC8N (SA-004)	HC8	AA5BT
HI3K	HI	AD4Z
HR1ERL	HR	HR1ERL
HS0/G4UZN	HS	G4UZN
HS0AC	HS	G3NOM
HZ1AB	HZ	K8PYD
IH9P (Zone 33)	I	OK1MG
IQ3X	I	IV3HAX
IR4D	I	IK4MED
IU4T	I	IK4MTF
J3A	J3	WA1S

GRADNJE IN KONSTRUKTORSTVO

Nadaljevanje članka izdelave radijskega vmesnika RS-232 za krmiljenje radijske postaje pri delu s tekmovalnim programom bo v decemberski številki. Opravičiti se moram, ker sem zaradi študijskih obveznosti bil preveč zaseden in zadeve nisem pripravil do konca.

Nadaljevanje bo prihodnjič S53Z

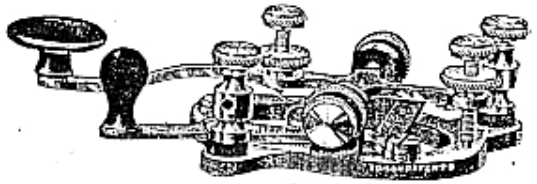
S5 - CW FAN GROUP (S5-CWF)

Do zaključka redakcije smo dobili kompleten zahtevek za članstvo in s ponosom sprejeli medse ljubitelja telegrafije:

S5-CWF #018 Roberto, S57RR

Telegrafisti, pridružite se nam!

Vanja, S59AV

Enjoy Dxing!

